

Vi vil så arbejde videre på at prøve på at få yderligere forbedringer igennem, og så er det jo muligt, vi på et tidspunkt, inden forhandlingerne er afsluttet, vil kunne mødes. Men jeg må meddele, at vi vil undlade at stemme til det forslag til vedtagelse, som flertallet har fremsat.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 12 af Claus Larsen-Jensen (S), Jens Hald Madsen (V), Frank Dahlgaard (KF), Jørn Jespersen (SF), Peter Duetoft (CD), Jørgen Estrup (RV) og Jann Sjursen (KRF) (se foran) vedtoges med 91 stemmer (S, V, KF, SF, CD, RV, FP og KRF); 8 (DF og EL) stemte hverken for eller imod.

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag til vedtagelse nr. V 11 af Keld Albrechtsen (EL).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 11:

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af konventionen om forbud mod brug, oplagring, produktion og overførsel af personelminer samt om deres destruktion.

Af udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen). (Fremsat 1/4 98).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Lotte Bundsgaard (S):

Det beslutningsforslag, vi her skal behandle, er en fortsættelse af de holdninger, som blev beskrevet i 1980-konventionens protokol 2, hvis formål var at forbyde og begrænse brugen af personelminer. Denne konvention går skridtet videre end protokollen og forbyder såvel brug som oplagring, produktion og overførsel af personelminer.

Det er indlysende rigtigt at give sin tilslutning til det her beslutningsforslag. Personelminer er et amoralsk og civilfjendsk våben i krig. Alt for mange civile har mistet livet, færigheden eller lemmer, efter at de har trådt på en personelmine. Især børn er en udsat gruppe. Personlig sikkerhed er en menneskeret, og det er vores pligt at gøre, hvad vi kan for at overholde denne ret.

Personelminer er i dag primært et fattigdomsvåben, der bruges i den fattige del af verden. Mennesker, der bor i f.eks. Angola, Mocambique, Cambodja eller det tidligere Jugoslavien, lever under en betydelig risiko for at blive ofre for personelminerne. Den situation kendte vi selv for 50 år siden, hvor det kostede danske, tyske og allierede soldater og civile livet at rydde op efter de tyske miner i det danske landskab.

Da vi sidst behandlede begrænsningen af personelminerne ved ændringen af protokol 2 til 1980-konventionen, fremførte den daværende socialdemokratiske ordfører, at det ikke var nok kun at have et forbud mod minerne. Vi ønskede også et totalforbud mod produktionen af personelminerne. Vi ved jo godt, at bliver minerne produceret, bliver de også solgt videre. Det er derfor positivt, at denne konvention også omfatter et forbud mod produktionen af personelminerne.

Vi skal ratificere denne konvention, men vi skal også fortsætte arbejdet for at fjerne personelminerne de steder, hvor de stadig findes. Danmark skal derfor blive ved med at sætte ressourcer af til at hjælpe med minerydning i andre lande. Det skal vi overveje, når vi sætter penge af til miljø- og katastroferammen. Det skal vi overveje, når vi debatterer, hvor mange penge vi skal bruge til ulandsbistand.

Det er positivt, at 121 lande har tilsluttet sig konventionen. Det er dog dybt beklageligt, at der er flere lande, heriblandt USA, Finland, Kina, Indien, Pakistan og Rusland, der ikke har villet tilslutte sig konventionen om et totalforbud. Man kan spørge sig selv om hvorfor.

Danmark skal fortsat arbejde i alle internationale fora for, at landene stopper produktionen og brugen af personelminerne. Vi vil derfor gøre de lande, som ikke vil ratificere konventionen, meget opmærksom på vores holdning til personelminerne. Der er lang vej, inden personelminerne er væk fra verdenskortet, men ratifikationen af den her konvention er bestemt et skridt i den rigtige retning.

Socialdemokratiet kan derfor anbefale beslutningsforslaget.

Svend Aage Jensby (V):

Venstre er helt enig i de synspunkter, den tidligere ordfører har været inde på, og dem behøver jeg ikke at gentage.

Jeg skal kort meddele, at Venstre støtter forslaget.

Hans Engell (KF):

Det Konservative Folkeparti kan tilslutte sig forslaget til folketingsbeslutning, og vi er enige i, at Danmark snarest mulig endeligt godkender den konvention om forbud mod brug, oplagring, produktion og overførsel af personelminer samt om deres destruktion, som er blevet underkrevet i december sidste år. 121 lande står bag, og det må jo betegnes som et tilfredsstillende resultat og et godt udgangspunkt for, at man kan inddrage endnu flere lande i konventionen.

Vi har også ved tidligere debatter om dette tema understreget, at det er et betydeligt problem. Det har været drøftet ved en række forslag i Folketinget, og internationale opgørelser viser, at der ligger over 110 mio. antipersonelminer placeret rundt omkring i verden. FN's generalsekretær har anslået, at det vil koste 33 mia. dollar at fjerne disse miner og sidst, men ikke mindst, at mere end 26.000 mennesker bliver dræbt eller lemlæstet hvert eneste år. UNICEF har opgjort, at der i perioden fra 1975 til 1995 blev dræbt eller lemlæstet over 1 mio. mennesker, så disse rystende tal taler helt for sig selv, og Danmark skal naturligvis hjælpe med til at ændre de uhyggelige forhold.

Vi har længe fra konservativ side understreget, at en indsats på dette område kræver en meget stor opslutning fra mange lande, hvis det overhovedet skal have mening, og bestræbelsen må derfor være, at de lande, som ikke hidtil har kunnet tilslutte sig, fortsat opfordres hertil.

Ifølge konventionen forpligter landene sig også til at sikre en destruktion af oplagrede miner i løbet af 4 år, og jeg konstaterer, hvilket fremgår af forslaget, at det fra dansk forsvars side er blevet oplyst, at konventionen skønnes at kunne opfyldes inden for rammerne af gældende dansk lovgivning og de eksisterende forsvarsplaner. Destruktion af de danske oplagrede landminer er påbegyndt og forventes afsluttet i løbet af 2 år, fremgår det af forslaget.

Men jeg hæfter mig også ved, at vi ifølge konventionen er forpligtet til at rydde minerede områder inden for 10 år, og det vil for Danmarks vedkommende betyde, at det fredede område ved Skallingen på den jyske vestkyst, hvor der fortsat findes udlagrede personelminer fra krigens tid, vil skulle ryddes inden for den periode, vi har forpligtet os til. Jeg noterer, at Forsvarsministeriet har gjort opmærksom på, at rydningen af Skallingen på grund af områdets karakter vil være yderst vanskelig og kræve et ikke ubetydeligt ressourceforbrug, og jeg vil derfor i denne forbindelse gerne spørge ministeren, og jeg går ud fra, at det er forsvarsministeren, om, hvad det mere konkret indebærer både i forhold til det personelmæssige og i forhold til de økonomiske ressourcer, der her skal afsættes fra dansk side.

I øvrigt giver forslaget og konventionen ikke anledning til bemærkninger, og jeg skal blot konstatere, at vi gerne vil sikre forslaget en hurtig behandling og vedtagelse i Folketinget.

CD's ordfører, hr. Arne Melchior, passer sit arbejde andetsteds i huset, og han har derfor bedt mig meddele på CD's vegne, at partiet støtter forslaget.

Villy Søvnal (SF):

Eksistensen af 110 mio. landminer på denne klode blev betegnet af den tidligere generalsekretær for FN, Boutros Boutros-Ghali, som vor tids største humanitære katastrofe. Det er derfor fint, det er en god dag i dag, og det er godt, at vi står ved en videreførelse af konventionen fra 1980 om forbud imod eller en begrænsning af brugen af visse konventionelle våben, som det hedder, som må anses for unødigt skadevoldende eller for at ramme i flæng, nemlig konventionen om de særligt inhumane konventionelle våben.

Læser man beslutningsforslaget, er der så i øvrigt en historisk gennemgang af de forskellige initiativer frem mod Danmarks underskrift i Ottawa i december 1997, blandt andet gik en række humanitære organisationer – Røde Kors, Red Barnet, Folkekirkens Nødhjælp osv. – meget kraftigt ind i debatten, da vi havde den her i Folketinget.

Det, der er udeladt i bemærkningerne, men det er måske også for meget at forlange, er, at de danske humanitære foreninger dengang kritiserede Danmark for den meget fodslæbende holdning, Danmark på det tidspunkt indtog. Når man i bemærkningerne anfører, at Dan-

mark sloges ihærdigt ved gennemgangskonferencen for totalforbudet, synes jeg, det er svært at genkende i forhold til den diskussion, vi havde i 1995. Danmark ville jo netop ikke støtte en række overvejelser om kravet om et totalt forbud, som vi dengang diskuterede. Man mente, det var urealistisk. Man mente, at det var et slag i luften osv.

Er man i tvivl om det, kan man prøve at genlæse den debat, vi havde på baggrund af det beslutningsforslag om et totalt forbud imod antipersonelminer, SF fremsatte den 10. oktober 1995. Det blev førstebehandlet den 17. november, og det blev andenbehandlet den 28. marts 1996, hvor alle partier i øvrigt på nær SF og Enhedslisten stemte imod. Jeg synes, det minder lidt for meget om historieskrivningen i det gamle Sovjet, at man helt har udeladt den periode af dansk minepolitik i forslagens bemærkninger. Det er ikke pænt sådan at retouchere et afsnit af historien væk, fordi det ikke passer ind i det samlede billede, men lad det nu ligge.

I dag er en god dag. En stor gruppe af verdenssamfundets lande har fundet det, som jeg synes er fornuften, og vi står i dag i det pæne selskab og er sammen med 121 lande med til at ratificere konventionen, der forbyder både at bruge, producere, erhverve og overføre personelminer. Det er fint.

Jeg vil også godt sige, at efter SF's opfattelse er det forløbet langt hurtigere, end man kunne forvente. Da vi diskuterede det sidst, var det en gruppe på 40 lande. I dag står vi med 121 lande.

Opgaven er nu at lægge maksimalt pres på de lande, der ikke har undertegnet konventionen, og de lande, der producerer landminer, for at forstærke kampen imod vor tids største humanitære katastrofe, fordi landminer dræber, fordi de lemlæster, fordi de rammer uskyldige, fordi de rammer børn hårdest, og fordi de umuliggør dyrkning af jord og tilbagevenden til minebelagte områder.

Op jeg vil godt spørge ministeren, om ministeren vil bruge samtlige muligheder såvel i FN, OSCE, NATO som i EU for at lægge maksimalt pres på de lande, der fortsat producerer landminer, og som heller ikke vil undertegne ratifikationen. Det er afgørende, at gruppen af i den sammenhæng banditstater bliver isoleret så meget som muligt, og at der bliver lagt maksimalt pres på dem.

Jørgen Estrup (RV):

Jeg vil også gerne understrege, at vi fra radikal side finder, at det er en glædelig dag. Det er et nyt led i den proces, der har været i gang med at få forbudt antipersonelminer. Det hilser vi meget velkommen.

Op man må i hvert fald sige, at det var godt, at den danske regering i maj 1996 tog det ensidige skridt, som man tog, nemlig at indføre forbudet fra dansk side. Det var måske lidt ensidigt i forhold til nogle af forsvarsforligspartierne, men sådan er det jo en gang imellem nødvendigt, hvis man vil frem her i verden.

I dag kan vi til gengæld heldigvis i fællesskab bakke op om ratifikationen og dermed også om det nye skridt fremad og forhåbentlig også om det pres, som det er nødvendigt at lægge på de lande, som endnu ikke vil være med. Et af de mest nærliggende lande er selvfølgelig USA, fordi vi har allianceforpligtelser og forbindelser, men det gælder naturligvis også Rusland og andre lande.

Jeg synes blot, at det til slut skal understreges, at der jo ikke bare er tale om nogle barbariske våben, som ikke mindst er barbariske, fordi de retter sig præcis mod civilbefolkningen, men de er også barbariske i den forstand, at de for en meget stor del af den fattige del af tredjeverdenslandene faktisk betyder, at man bremser mulighederne for at skabe en fremtid, hvor befolkningen kan overleve. Det er det perspektiv, som er det allerværste i forbindelse med denne type våben.

Peter Skaarup (DF):

Dansk Folkeparti skal også meddele, at vi selvfølgelig bakker op bag den ratifikation, der er tale om i dag. Vi mener også, at personelminer virkelig er et problem her i verden. Det er en ubehagelig måde at føre krig på, som ikke kan accepteres, og derfor er konventionen selvfølgelig et rigtigt skridt.

Vi kunne godt tænke os, at ministeren også belyste USA's rolle i det. Selvfølgelig ville det være fint, hvis også USA kunne acceptere et forbud mod personelminer. Vi tror på, at USA er meget villig til det, men der kan være nogle årsager til, at de ikke i øjeblikket kan leve med en sådan konvention.

Vi håber på, at det her kan være medvirkende til, at brugen af personelminer stoppes, og at Danmark på denne måde kan markere, at vi tager afstand fra enhver form for ubehagelig krigsførsel via personelminer.

Keld Albrechtsen (EL):

Enhedslisten kan naturligvis varmt støtte det forslag til folketingsbeslutning om ratifikation af konvention om forbud mod brug, oplagring, produktion og overførsel af personelminer samt om deres destruktion, som her ligger til behandling.

Også vi mener, det er beklageligt, at en række lande ikke har villet undertegne konventionen. Vi har noteret os, at bl.a. Finland og Rusland ikke har villet gøre det, og vi støtter meget, at Danmark skal lægge et fortsat pres på disse og andre lande, som ikke vil undertegne konventionen på nuværende tidspunkt, for at få gjort den global og fuldstændig effektiv i sin virkning.

Det betyder selvfølgelig også, at den skal sikres fuldt ud her i Danmark. Der er flere, der har henvist til det ensidige danske personelmineforbud fra 1996. Jeg ved ikke, om der er grund til at fremlægge det med så stort en stemmeføring, som visse ordførere gør. Man kunne også have det synspunkt, at det faktisk var temmelig sent, at Danmark fik samlet sig sammen til at træffe en sådan beslutning. Men bedre sent end aldrig.

Så vil jeg bede ministeren give et tilsagn, for vi har jo stadig væk et problem med miner her i Danmark. Det er jo således, at det danske forsvar råder over de såkaldte Claymoreminer, som kan monteres med en trådudløser, således at de fungerer som personelminer, og jeg går ud fra, at jeg kan få ministerens tilsagn om, at disse miner og disse trådudløserne nu vil blive destrueret, således at vi selv kan opfylde konventionen. Man har hidtil ikke villet destruere dem, og man har henvist til, at trådudløserne og minerne ikke er samlet, og at de således ikke udgør monterede personelminer, men er adskilt.

Det er jo helt klart, at i det øjeblik, der bliver et forbud imod oplagring, vil de være omfattet af konventionen, fordi den danske stat vitterlig oplagrer miner, som er klar til at blive brugt som personelminer. Vi må have bragt dette sidste danske problem i orden, således at vi naturligvis selv kan overholde konventionen.

Tom Behnke (FP):

Det er et indlysende godt forslag, som også Fremskridtspartiet naturligvis støtter.

Der er ingen tvivl om, at enhver form for våben er eller kan være farlige, men specielt

personelminer har jo den yderligere uhyggelige egenskab, at de både under og efter en krig rammer civilbefolkningen. Specielt det element, at de efter krigen ligger tilbage og dermed har en meget, meget farlig effekt over for især civilbefolkningen, gør jo, at det er vigtigt, vi tager fat dér, og at vi starter med at få dem forbudt.

Man kan så indvende, at konventionen i sig selv ikke vil forhindre, at der opstår krig. Forslaget i sig selv vil heller ikke forhindre, at der er lande, som fortsat vil bruge personelminer, men det, der er vigtigt, er, at flere og flere lande er indstillet på, at man lader være med at producere disse personelminer, lader være med at oplagre dem og lader være med at overføre dem og dermed i hvert fald begrænser brugen af personelminer så meget som overhovedet muligt, og det kan vi i Fremskridtspartiet støtte hundrede procent.

Jann Sjørnsen (KRF):

Kristeligt Folkeparti kan også et hundrede procent tilslutte sig en dansk ratifikation af den konvention, som er til behandling nu. Og jeg kan også kun tilslutte mig de talere og ordførere, som tidligere har opfordret regeringen til at arbejde for, at så mange lande som overhovedet muligt også tilslutter sig den, så den kan få så bred en virkning som overhovedet muligt.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Jeg er i den glædelige situation, at jeg kan takke samtlige ordførere for tilslutning til forslaget. Det havde jeg også ventet. Der har jo i den danske debat i de senere år været en meget stærk modstand imod disse personelminer med fuld rette af de grunde, som en række ordførere har fremhævet.

Hr. Peter Skaarup spurgte til USA's holdning. USA har ikke undertegnet. USA har henvist til de særlige problemer på den koreanske halvø, som efter amerikansk opfattelse vil gøre det umuligt for USA på nuværende tidspunkt at undertegne. Jeg kan også føje til, at diskussionen om dette spørgsmål jo i USA er meget levende.

Jeg er glad for, at Danmark med de bemærkninger, der er faldet nu, kan ratificere hurtigt. Det betyder, at vi er blandt de første og dermed også yder vores bidrag til, at der så hurtigt som muligt er 40 lande, der får ratificeret, så konventionen kan træde i kraft.

Forsvarsministeren (Hans Hækkerup):

Hr. Hans Engell stillede spørgsmål om Skallingen, og til det vil jeg godt sige, at det endnu er alt for tidligt at sige noget om, hvad en rydning af Skallingen vil koste, og hvilken indvirkning det vil have på det fredede område, når man gennemfører en rydning. Der skal først foretages en række undersøgelser. Jeg vil dog godt sige, at erfaringerne fra den igangværende rydning på Kalvebod viser, at det koster betydelige beløb at fjerne og destruere miner, men det er altså endnu for tidligt at sige noget mere konkret om det, men vi er i gang med at forberede det.

Med hensyn til det spørgsmål, som blev stillet af Enhedslistens ordfører om Claymoresystemet, kan jeg sige, at når det ikke anvendes som miner, og det vil sige med trådudløser, er Claymoresystemer ikke omfattet af konventionen.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil godt spørge ministeren, om det ikke er sådan, at hvis man har et minesystem som Claymoresystemet, der fuldt ud er i stand til at blive brugt som personelmine – og det forstod jeg også på ministerens svar at det rent faktisk er brugbart til – må det naturligvis også være omfattet af konventionen. Ellers kommer vi i den absurde situation, at landene kan oplagre personelminer af forskellig art og så blot meddele, at de har sandelig ikke tænkt sig at anvende dem som personelminer, men at de har et eller andet andet formål og derfor ikke er omfattet af konventionens forbud. Det tror jeg ikke er holdbart.

Jeg tror, det ville være klogt, at vi startede med at rydde op i vores eget hus, når vi skal ud og overbevise andre lande om, at de skal ratificere konventionen. Jeg håber, at vi kan få et svar på spørgsmålet, om der ikke her er tale om en reel omgåelse af konventionen.

Forsvarsministeren (Hans Hækkerup):

Jeg skal blot sige til hr. Keld Albrechtsen, at jeg har besvaret spørgsmålet. Men jeg skal gerne gentage svaret, lige så mange gange hr. Albrechtsen vil høre det.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Forsvarsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 29:

Forslag til folketingsbeslutning om et dansk militært bidrag til FN's fredsbevarende operation i Vestsahara.

Af udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen) (Fremsat 15/4 98).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Bjarne Laustsen (S):

På Socialdemokratiets vegne vil jeg indledningsvis konstatere, at vi naturligvis støtter regeringens forslag om et dansk bidrag til FN's fredsbevarende operation i Vestsahara. Selvfølgelig gør vi det, for Vestsahara er en af de solstrålehistorier, der bekræfter, at FN's internationale fredsbevarende indsats nytter.

Nu skal vi blot have fulgt indsatsen helt til dørs, så FN i løbet af relativt kort tid kan forlade Vestsahara som et område, hvor årtiers blodig krig er afløst af fredelig sameksistens og arbejde hen imod opbygning af de demokratiske traditioner og institutioner.

En dansk indsats i Vestsahara er helt i tråd med den udenrigs- og forsvarspolitiske linje, Socialdemokratiet i øvrigt står for, og helt i tråd med det nylig tiltrådte regeringsgrundlag for de kommende 4 år, hvoraf det bl.a. fremgår, at regeringen vil arbejde aktivt for at støtte FN's rolle som skaber og opretholder af fred og sikkerhed i verden og fremme den sociale og økonomiske udvikling, ligesom Danmark også fremover gennem deltagelse i det internationale fredsbevarende arbejde skal vise, at dansk forsvar nytter.

For Socialdemokratiet er det derfor nærmest en gave, at Danmark nu får lov til at deltage i